

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRADAČAC

H.K.Gradašćevića 54, 76 250 Gradačac, telefon 035/369-772, fax. 035/369-772, e.mail: cz.gradacac@bih.net.ba, opc.grad@bih.net.ba.

IZVJEŠTAJ
O ZAŠTITI OD POŽARA NA PODRUČJU OPĆINE GRADAČAC ZA 2017. GODINU
SA PRIJEDLOGOM MJERA

Gradačac, mart 2018.godine

Programom rada Općinskog vijeća Gradačac u aprilu 2018.godine predviđeno je razmatranje Izvještaja o zaštiti od požara na području općine Gradačac a ima za cilj da obezbijedi kontinuirano razmatranje ove problematike od strane Općinskog vijeća Gradačac, obzirom da se radi o oblasti od posebnog društvenog interesa.

UVODNE NAPOMENE

Zaštita od požara je djelatnost od posebnog društvenog interesa, koja se organizuje i sprovodi u svim mjestima i objektima izloženim opasnostima od izbijanja i širenja požara.

Zaštita od požara je složena multidisciplinarna djelatnost i predstavlja skup mjera i radnji upravne, organizacione, tehničke, obrazovne i propagandne prirode, koje se preduzimaju, prije svega, u cilju sprečavanja izbijanja i širenja požara, a zatim otkrivanja, lokalizovanja i gašenja, te zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom. Jasno je da je veoma širok krug različitih subjekata (od društveno-političkih zajednica i njihovih organa, pa do privrednih subjekata i drugih organizacija i građana), koji su dužni, svako u svom domenu, dosljedno sprovoditi sve mjere i radnje za uspješno sprovođenje cjelokupne zaštite od požara.

Brz razvoj nauke i tehnike, kao i proizvodnje sa primjenom novih, sintetičkih materijala, ubrzan razvoj hemijske, naftne i drugih grana industrije, u čijim tehnološkim procesima se koriste velike količine požarno-eksplozivno opasnih materija, stalno povećanje etažnosti i površina javnih i stambenih objekata, zahtijevaju stalnu pažnju sa aspekta sprečavanja nastajanja požara i gašenja nastalog požara. To je jedan od veoma važnih zadataka na što ukazuje niz zakonskih i podzakonskih propisa.

Dakle, uspješno sprovođenje zaštite od požara podrazumijeva permanentno sprovođenje svih potrebnih mjera i radnji, koje neprekidno i sinhronizovano sprovodi širok krug različitih subjekata, što znači da je za uspješno funkcionisanje zaštite od požara neophodno obezbijediti stalno i stručno koordiniranje aktivnosti u svim sredinama i na svim nivoima.

1. ZAKONSKI OKVIR

Zaštita od požara normativno je regulisana:

- **Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu FBiH** („Službene novine FBiH“, broj 64/09), koji je donesen u oktobru 2009.g.
- **Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu na području Tuzlanskog kantona** („Službene novine TK“, broj 1/12 i 3/16), koji je donesen u februaru 2012. godine.
- podzakonskim propisima iz ove oblasti.

Na nivou općine osnovni normativni akt u organizaciji zaštite od požara je općinski Plan zaštite od požara koji je urađen na osnovu Procjene ugroženosti od požara, dok se njegova primjena obezbjeđuje općinskom Odlukom o zaštiti od požara.

2. REALIZACIJA ZAKONSKIH ODREDBI NA OPĆINI GRADAČAC

U cilju implementacije Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu odnosno osnivanja Profesionalne vatrogasne jedinice („Sl.novine FBiH“, broj 64/09) preduzete su slijedeće aktivnosti:

- Na osnovu odredbe člana 17. stav 2. Zakona, u sklopu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji općinskih službi za upravu i drugih službi i tijela općinske uprave i samouprave općine Gradačac („Službeni glasnik Općine Gradačac, broj 9/10) u sastavu Službe civilne zaštite formiran je Odsjek za zaštitu od požara i vatrogastvo-profesionalna vatrogasna jedinica – koji trenutno nije popunjen ni sa jednim izvršiocom od sistematizovanih 14 radnih mjesta.

- Donesena su slijedeća dokumenta na osnovu zakonskih odredbi:
 1. Procjena ugroženosti od požara na području općine Gradačac ,
 2. Plan zaštite od požara na području općine Gradačac i
 3. Odluka o organizovanju i funkcionisanju zaštite od požara i vatrogastvu na području općine Gradačac,
 4. Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za period 2014-2018. god. u okviru kojeg je obuhvaćena i oblast zaštite od požara i vatrogastva shodno odredbi čl. 16. t. 4. i čl. 19. Zakona.

3. ZAŠTITA OD POŽARA

Zaštitu od požara čine preventivne, operativne i sanacione mjere i aktivnosti:

a) Preventivne mjere zaštite od požara

Propisi u ovoj oblasti obavezuju sve subjekte društva (državne organe, privredna društva, javne ustanove) i sve pojedince da se osposobljavaju za elementarno postupanje u gašenju početnih požara priručnim i namjenskim sredstvima koja stoje na raspolaganju.

Imovina građana najviše je izložena i najčešće zahvaćena požarima. Prema broju i uzrocima požara može se konstatovati da je u ovoj kategoriji stanje najkritičnije a nivo preventivne zaštite na najnižem nivou. U prilog ovome govore slijedeće činjenice:

- gotovo nijedno domaćinstvo nema PP aparate,
- putnička motorna vozila u vlasništvu građana, najvećim dijelom, nemaju PP aparate;
- neobučenost građana za gašenje početnih požara;
- nepostojanje, neispravnost i nekompletnost unutrašnje hidrantske mreže u stambenim zgradama (bez vode, crijeva ili mlaznica);
- neredovno čišćenje dimovodnih cijevi (minimalno dva puta u toku grejne sezone),
- neispravnost ili dotrajalost elektroinstalacija u objektima,
- nepridržavanje osnovnih preventivnih mjera pri radu sa lakozapaljivim materijama, njihovo nepravilno skladištenje u nedozvoljenim količinama na balkonima i podrumima,
- nepridržavanje osnovnih pravila pri izvođenju poljskih radova, paljenja živica i dr.

Hidrantska mreža

Hidrantska mreža se planira, projektuje i gradi kao unutrašnja i vanjska hidrantska mreža. Osnovni joj je cilj da obezbijedi dovoljne količine vode za gašenje pod pritiskom u slučaju nastanka požara.

Spoljna hidrantska mreža je skup građevinskih objekata i uređaja kojima se voda od izvora za snabdijevanje vodom dovodi cjevovodima do hidrantskih priključaka koji se neposredno koriste za gašenje požara ili na njih priključuju vatrogasna vozila s ugrađenim pumpama ili prenosne vatrogasne pumpe.

Stanje hidranata po vodovodnim mrežama na području općine:

- a) Na gradskoj vodovodnoj mreži (kojom gazduje JKP «Komunalac» d.d.) ima ukupno 42 hidranata od kojih su 40 ispravnih dok su 2 neispravna. Većina uličnih hidranata je propisno obilježena.
- b) Vodovod „Hukalo“ d.o.o. Sibovac ima dva hidranta koji nisu propisno obilježeni.
- c) Vodovod „Domažić“ d.o.o. Vučkovci (snabdijeva MZ Vučkovci, Srnice D. i Srnice G.) ima 4 hidranta od čega 3 ispravna a 1 neispravan. Ispravnost hidranata kontrolisana povremenom upotrebom iste.

- d) Vodovod „Vrelo“ d.o.o. MZ Mionica Centar (snabdijeva MZ Mionica 1., Mionica Centar, Mionica 2, dio Liporašće-Turić i dio MZ Bagdale-Ahmetaši) ima 5 hidranata – svih pet ispravno. Kontrola ispravnosti se vrši redovno.
- e) „Vodovod Mionica 3“ d.o.o. ima ukupno 15 hidranata. Svi su ispravni i propisno obilježeni.
- f) „Vodovod Vida 1“ d.o.o. ukupno ima 16 hidranata ugrađenih 2012. godine. Nije vršena provjera ispravnosti.
- g) Vodovod „Vodokom“ d.o.o. Mionica za sada nema ugrađen ni jedan hidrant.
- h) Vodovod " Zmajevac " doo Lukavac Gornji – nema ni jedan ugrađen hidrant.
- i) MZ Hrgovi Donji – vodovodom upravlja javno preduzeće iz Brčko Distrikta BiH . Tri hidranta su ispravna.

Članom 49. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, broj 64/09) propisano je da preduzeće koje upravlja vodovodnom i hidrantskom mrežom, ima obavezu osiguravanja propisanog protočnog kapaciteta i pritiska vode u hidrantskoj odnosno vodovodnoj mreži za potrebe gašenja požara. Osim toga propisana je i obaveza o održavanju u ispravnom stanju hidrantske mreže o čemu se vodi evidencija i obavještava vatrogasna jedinica.

Članom 166. istog Zakona su predviđene i odgovarajuće sankcije za neispunjavanje gore navedene obaveze.

Stanje PP zaštite u stambenim zgradama

1. Prema podacima dobijenim od Javnog stambenog preduzeća Gradačac, koje održava 39 stambenih zgrada, 2014. godine izvršena je kontrola ispravnosti 145 hidranata u ukupno 20 zgrada a rezultati kontrole su slijedeći:
 - ispravni i kompletni hidranti: 110, i
 - ispravni a nekompletni hidranti: 35.

Ovdje je potrebno naglasiti da u 19 starijih zgrada nema ni jednog ugrađenog hidranta.

U sklopu izvještaja o hidrantima dostavljeni su i podaci o brojnom stanju i ispravnosti PP aparata. U 39 zgrada od 157 nabavljena PP aparata raspoloživo je 140 PP aparata jer je 17 PP aparata otudjeno. Svi postojeći PP aparati su ispravni.

2. Stambeno-poslovni objekat vlasništvo " Cotex " doo Srebrenik, lokacija Zelena pijaca Gradačac, izvršena je kontrola ispravnosti hidrantske mreže 9 unutrašnjih i 2 vanjska hidranta – svi su u ispravnom stanju.
Pored toga postoji i 11 PP aparata koji su takodje u ispravnom stanju.

b) Operativne mjere zaštite od požara

Na području općine, u 2017. godini na provođenju operativnih mjera zaštite od požara djelovala je Vatrogasna jedinica Dobrovoljnog vatrogasnog društva Gradačac. Ova jedinica je formacijske jačine jednog nepotpunog odjeljenja sa sedam zaposlenih, teritorijalnog je tipa i operativno pokriva cijelu opštinu. Prosječna starost vatrogasaca je preko 45 godina.

Jedinica je opremljena sa sljedećim vatrogasnim vozilima:

- navalno vatrogasno vozilo TAM 5500 (kapaciteta 2300 l vode, 150 l pjenila),
- jurišno vatrogasno vozilo TAM 190 (kapaciteta 6000 l vode, 600 l pjenila),
- jurišno vatrogasno vozilo Zastava 80.10 (kapaciteta 1600 l vode, 600 l pjenila) i
- prateća vatrogasna cisterna FAP 1414 (kapaciteta 7150 l vode, 300 l pjenila)
- TAM 80 T 50.

Sva vatrogasna vozila su starija od 30. godina i pretrpjela su značajna oštećenja u ratu.

Veliki problem predstavlja starosna struktura vozila zbog otežane nabavke rezervnih dijelova za popravku istih.

U 2016. godini nabavljeno je polovno terensko vozilo marke LADA NIVA za šumske i poljske požare i tehničke intervencije.

U toku 2017. godine registrovano je ukupno 87 požara i 2 tehničke intervencije na kojima je intervenisala vatrogasna jedinica Dobrovoljnog vatrogasnog društva Gradačac, čiji pregled dajemo u sledećoj tabeli:

MJESTO POŽARA	BROJ POŽARA	BROJ UNIŠT. OBJEK.	BR. TEŽE OŠT. OBJEK.	ANGAŽ. PRIPAD. RADNIKA	UTROŠ. RADN. SATI	UTROŠENO VODE ILI PJENE LIT.
STAMBENI OBJEKTI	23	0	5	69	96	21.000 lit. 100 l pjenila
INDUSTRIJ. OBJEKTI	4	2	1	16	60	38.000 lit.
DR. OBJEKTI (štala, garaža..)	10	3	5	41	129	57.000 lit.
POLJSKI POŽ.	34	0	0	120	146	118.000 lit.
ŠUMSKI POŽ.	9	0	0	30	74	11.000 lit.
POŽARI NA VOZILIMA	3	1	2	8	12	6.000 lit. CO ₂ – 5 kg
OSTALO (kontejner i dr.)	4	0	0	11	21	13.000 lit.
TEHNIČKE INTERVENCIJE	2	0	0	5	6	6.000 lit.
UKUPNO	89	6	13	300	544	270.000 lit. 100 l. pjenila CO₂ – 5 kg

Iz navedene tabele može se vidjeti da je najveći broj intervencija bio na poljskim požarima, zbog visokih temperatura koje su vladale tokom prošle godine, kao i na stambenim objektima.

Osim redovnih djelatnosti VJ DVD kao što su vatrogasne intervencije i stručno usavršavanje odn. obuka vatrogasaca, održavanje voznog parka i objekta doma, vršeno je i slijedeće: prevoz vode po zahtjevima određenih organa, vatrogasno obezbjeđenje javnih skupova i manifestacija (3), aktivnosti pranja spomenika Zlatni ljiljan u dva navrata, održavanje radionica i prezentacija opreme predškolskim i školskim ustanovama sa područja općine.

I dalje značajan problem, sa kojim se susreću dežurni vatrogasci, predstavlja povećani broj lažnih dojava sa mobilnih telefona na telefonski broj 123 (poziv na ovaj broj je besplatan), gdje se ponekad registruje i do 20 poziva u jednom danu. Zbog navedenog dolazi do preopterećenosti telefonske linije, lažnih dojava, prijetnji i vrijeđanja vatrogasaca i sl. Poseban problem predstavlja provjera istinitosti dojava o požaru od strane ovih lica što za posljedicu može imati smanjenu efikasnost u slučaju stvarnog požara na nekoj lokaciji. Ostvaren je kontakt sa BH Telecomom radi pokušaja sankcionisanja pojedinaca.

Takodje značajan problem predstavljaju uske ulice u gradu, sa neadekvatno parkiranim vozilima, pogotovo u slučajevima namjernog ili nenamjernog paljenja smeća u kontejnerima,

naročito noću (Stambeni niz iza općine i ul. I.Kapetanovića), što značajno onemogućava brz pristup istima u što kraćem vremenu, veliki broj neadekvatnih ležećih policajaca na saobraćajnicama, uski seoski makadamski putevi nepristupačni za prilaz vatrogasnim vozilima bliže požarištu i dr.

4. NADZOR

Odredbama člana 145.-157. Zakona propisano je da poslove inspekcijskog nadzora za zaštitu od požara i vatrogastvo po općinama odn. pravnim subjektima obavljaju Federalni i kantonalni MUP-ovi kao i Federalna i kantonalne uprave CZ svaka iz svoje nadležnosti:

- a) Inspektorat za zaštitu od požara MUP-a Tuzlanskog kantona, vrši inspekcijski nadzor iz svoje oblasti shodno odredbama čl. 151.-154. Zakona.
- b) U Kantonalnoj upravi CZ Tuzla funkcioniše Inspektorat za zaštitu i spašavanje u kojem poslove inspekcijskog nadzora na području TK obavljaju osim inspektora za civilnu zaštitu i po jedan inspektor za zaštitu od požara i inspektor za vatrogastvo. Oni nadzor vrše shodno odredbama čl. 148. i 149. Zakona.

5. OSTALE AKTIVNOSTI U TOKU 2017.GODINE

1. Obavljani razgovori i radni sastanci sa predstavnicima DVD Gradačac radi zajedničkog dogovora na temu formiranja Profesionalne vatrogasne jedinice, u cilju preuzimanja vatrogasaca, dijela opreme i dijela prostora DVD radi sprovođenja odredbi Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu.
2. Sa DVD Gradačac sklopljen je Anex Ugovora (decembar 2017.g.).o međusobnim pravima i obavezama Općine i DVD u oblasti protivpožarne zaštite i vatrogastva na ime izdvajanja sredstava iz Budžeta općine.
3. Kupljen je vatrogasni kamion marke DAF za potrebe opremanja Profesionalne vatrogasne jedinice, a isti je korišten i za prevoz pitke vode u MZ Zeljina Donja, Zeljina Srednja, Kerep i Medjidja Donja u vrijeme nestašice vode u ovim MZ.
4. Sa partnerskim gradom Direnom, iz Njemačke, obavljani su razgovori o potencijalnoj donaciji vatrogasnog vozila za potrebe Profesionalne vatrogasne jedinice, te je na osnovu dogovora izvršen obilazak i uvid u raspoloživa vozila za donaciju. Nakon uvida u vozila postignut je načelan dogovor o donaciji minimalno jednog vatrogasnog vozila u drugoj polovini 2018.godine.
5. Sa Gradonačelnikom Tuzle potpisan je Ugovor o ustupanju na privremeno korištenje jednog vatrogasnog vozila PVJ Tuzla za potrebe PVJ Gradačac.
6. Učešće u javnim raspravama o Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu održanim u Tuzli i Sarajevu.
7. Tokom 2017.godine u saradnji sa organizacijom "Save the children" održane su vježbe evakuacije u slučaju požara u OŠ "Safvet beg Bašagić", JU Dječije obdanište "Kolibri" a na osnovu zahtjeva firme "CIMOS" slična vježba je održana i u njihovoj fabrici. U vježbama su učestvovali: Služba civilne zaštite, Policijska uprava Gradačac, Vatrogasna jedinica DVD Gradačac, Služba hitne pomoći Doma zdravlja i Mladi Općinske organizacije Crvenog križa.

8. Vršeno je upozoravanje stanovništva naše općine, putem Radio-stanice Gradačac, o potrebi preduzimanja određenih preventivnih aktivnosti prilikom izvođenja poljskih radova i postupcima u slučaju eventualne pojave požara.

6. ZAKLJUČNE NAPOMENE

Na osnovu naprijed izloženog, moglo bi se zaključiti da nema nekih ozbiljnijih problema u organizovanju i sprovođenju mjera zaštite od požara na području naše općine. Međutim, objektivno nije tako jer postoji niz problema u ovoj oblasti, a navešćemo najbitnije:

1. Da još uvijek nije implementiran Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu FBiH – odn. nije formirana Profesionalna vatrogasna jedinica u skladu sa čl. 63. stav 2. Zakona o zaštiti od požara FBiH, a obaveza općine za organizovanje profesionalne vatrogasne jedinice osnivanjem propisana je i Kantonalnim Zakonom (član 24-26).
2. Da organizovanje i sprovođenje zaštite od požara na području općine u određenim segmentima treba dovesti na bolji nivo, posebno kada je u pitanju zadovoljavanje zajedničkih potreba u ovoj oblasti (vodosnabdijevanje i hidrantske mreže na vodovodima, redovno osiguravanje imovine od strane građana, nepostojanje ili neispravnost hidrantske mreže u zgradama, otudjivanje PP aparata u zgradama, nepostojanje dimnjačarske službe i dr.)
3. Veliki problem u provodjenju aktivnosti na gašenju požara, naročito šumskih, predstavljaju i značajne površine zagađene minsko-eksplozivnim sredstvima (oko 3.692.613,00 m² odnosno 1,63 % površine općine), iako je općina Gradačac po deminiranoj površini vodeća na području TK i preduzima izuzetne napore na smanjenju opasnosti od ovih sredstava kako kroz deminiranje tako i kroz obilježavanje rizičnih površina od strane BH MAC-a.

7. PRIJEDLOG MJERA

Na osnovu svega što je izloženo u ovom izvještaju predlažemo slijedeće :

1. Obzirom da sa Dobrovoljnim vatrogasnim društvom Gradačac nije postignut dogovor o preuzimanju ljudstva i dijela opreme, kao i smještaja u dijelu prostora Vatrogasnog doma pripadnika Profesionalne vatrogasne jedinice potrebno je obezbijediti uslove za smještaj, popunu i opremanje iste u skladu sa Zakonom.
2. U toku 2018.godine nastaviti aktivnosti na nabavci još jednog vatrogasnog vozila i neophodne opreme za potrebe Profesionalne vatrogasne jedinice, u skladu sa sredstvima predviđenim u Budžetu općine, kao i sa razgovorima sa partnerskim gradovima iz inostranstva o potencijalnim donacijama vatrogasnih vozila i vatrogasne opreme za potrebe opremanja PVJ.
3. Sva javna preduzeća i ustanove, privredna društva i druga pravna lica upozoravati na obaveze koje proizilaze iz Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu kao i dokumenata donesenih od strane OV Gradačac (Plan zaštite od požara i Odluke o organizovanju i funkcionisanju zaštite od požara i vatrogastva na području općine).

4. Novoizgrađene poslovno – stambene objekte uključiti u sistem upravljanja i održavanja Javnog stambenog preduzeća ili na drugi način riješiti upravljanje i održavanje navedenih objekata radi provođenja mjera PPZ u ovim objektima.
5. Da se JKP “Komunalac” DD, koje gazduje gradskim vodovodom kao i ostala društva sa ograničenom odgovornošću, koja gazduju vodovodima po mjesnim zajednicama na području općine Gradačac, obavežu da preduzmu izvršavanje svojih obaveza u skladu sa važećim propisima, a naročito:
 - Da se redovno ažurira situaciju vodovoda na karti u odgovarajućoj razmjeri
 - Da izvrše obilježavanje i obezbjedjenje svih hidranata (uključivo i oznaku zabrane parkiranja);
 - Da redovno vrše tehničku kontrolu ispravnosti hidranata i o istom obavještavaju VJ;
 - Da vrše redovno održavanje hidranata (posebno u zimskom periodu) u skladu sa važećim propisima.

Obradjivač:
Služba civilne zaštite

Predlagač:
Općinski načelnik

Gradačac, mart 2018. godine.